

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

щодо виконання Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області річного плану діяльності на 2019 рік у IV кварталі

ЗМІСТ:

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами

[1.1] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад.

[1.2] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж БПД.

[1.3] Децентралізація системи надання БПД.

[1.4] Поступовий перехід від моделі залучення адвокатів ex officio до моделі офісів громадського захисту у кримінальних провадженнях.

[1.5] Розбудова комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги та впровадження інших новітніх інформаційних технологій.

Розділ II. Результативні показники діяльності

Розділ І. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами:

[1.1] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад.

Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області (надалі – Регіональний центр) протягом IV кварталу 2019 року з метою посилення правової обізнаності громадян, недопущення порушення їхніх прав проведено низку правопросвітницьких заходів у навчальних закладах, державних установах, на яких представники Регіонального центру розповідали про систему безоплатної вторинної правової допомоги, основні права та обов'язки громадян, новації у законодавстві тощо.

Як отримати юридичну пораду та допомогу? Як знайти найближчий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги? Як користуватися інформаційною базою правових консультацій WikiLegalAid? На ці запитання отримали відповіді школярі під час уроку з юристами системи безоплатної правової допомоги.

«В Україні щороку проводиться Всеукраїнський тиждень права з нагоди річниці прийняття Загальної декларації прав людини. Цей документ визнається універсальним і ефективним механізмом та інструментом захисту прав людини. Одним з аспектів захисту прав є знання своїх прав, вміння ними користуватися, не порушуючи права

іншої людини. Сьогодні абсолютно всі центри з надання правової допомоги забезпечують доступ до професійної правничої допомоги», – наголосила Олена Шишкарьова, заступниця директора Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області.

Під час заходу фахівчині системи безоплатної правової допомоги на прикладі сюжету з фільму та мультфільму пояснили учням як незнання своїх прав та невикористання можливості доступу до правової допомоги може призвести до отримання покарання. Також навели приклади з життя підлітків-правозахисників, які не побоялися заявити всьому світу про проблеми, з якими вони стикалися і займалися їх вирішенням.

Анастасія Шепеленко, адвокатка, яка співпрацює з центрами безоплатної вторинної правової допомоги надала правові поради школярам та роз'яснила наслідки вчинення правопорушень.

Правовий кінозал фільм "Точка відліку"

Права людини крізь призму документального фільму обговорювали під час правопросвітницького заходу «Правовий кінозал» фахівчині Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області зі студентами Будівельного коледжу.

Номінований на «Оскар» документальний фільм Міхала Щезняка «Точка відліку» – це розповідь про злочин і покарання, про боязнь свободи і про те, до чого вона призводить.

Фахівчині Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області – Олена Шишкарьова та Ольга Салоїд спільно з адвокаткою Анастасією Шепеленко детально проаналізували переглянутий фільм та наголосили на недопустимості позбавлення людини її прав.

«Право на життя належить до фундаментальних прав людини. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. За скоєння злочину особа має обов'язково понести покарання, яке полягає в

передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого», – пояснила Олена Шишкарьова.

«Завжди потрібно бути дуже уважними у спілкуванні з своїми близькими, потрібно розуміти, що ви робите та які наслідки можуть бути. У героїні після вчиненого злочину повністю зламане життя. Вона звісно може соціалізуватися, але постає питання - як жити цій дівчині далі, адже вона позбавила життя найріднішу людину – бабусю. Їй потрібно пройти досить складний шлях. Будьте уважними та обережними з тим колом осіб, з яким спілкуєтесь, з тим, що вам пропонують, адже всі ваші дії мають наслідки, і можуть призвести до кримінальної відповідальності», - прокоментувала Анастасія Шепеленко.

Працівникам заводу "Гідросила" розповіли про правову допомогу

Про аспекти діяльності системи безоплатної правової допомоги, правові послуги, які надають центри безоплатної вторинної правової допомоги Кіровоградщини роз'яснили фахівчині Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області працівникам заводу «Гідросила».

Олена Шишкарьова, заступниця директора Регіонального центру з надання БВПД у

Кіровоградській області розповіла про основні етапи розвитку системи безоплатної правової допомоги в Україні, її вдосконалення та пріоритетні напрями діяльності.

Також вона повідомила, що до центрів безоплатної правової допомоги громадяни найчастіше звертаються із питаннями, що стосуються спадкового, сімейного, договірної та земельного права. Найбільше зафіксовано звернень з питань сімейного права (розірвання шлюбу, стягнення аліментів, позбавлення батьківських прав); цивільного права (встановлення фактів, що мають юридичне значення, обмеження цивільної дієздатності, зобов'язання із відшкодування шкоди); соціального забезпечення (отримання субсидій, соціальних допомог, пенсійне забезпечення); земельного права.

Однією з послуг, які надають центри безоплатної вторинної правової допомоги є надання правової інформації та консультацій з правових питань. Правові консультації можна отримати, звернувшись до найближчого центру з надання БВПД, зателефонувавши до єдиного контакт-центру за номером 0-800-213-103 або ж знайти самотійно в інформаційній базі правових консультацій WikiLegalAid», – пояснила **Ольга Салоїд**, начальниця відділу комунікацій та правопросвітництва.

Насильство – це злочин, якому немає виправдання. Тому важливо знати як відстоювати та захищати свої права. Що робити у разі домашнього насильства та де і як отримати правову допомогу обговорювали під час круглого столу «Домашнє насильство у Кропивницькому. Міфи та реалії», у якому взяли участь представниці Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області.

Під час заходу обговорювались питання створення притулку для постраждалих від домашнього насильства, запровадження програм для кривдників та реабілітаційних програм для постраждалих від домашнього насильства, надання консультативних послуг та захисту для постраждалих від домашнього насильства незалежно від приналежності до соціальних, вікових, гендерних груп.

«Постраждалі від домашнього насильства можуть безоплатно отримати усі види правових послуг у центрах безоплатної вторинної правової допомоги Кіровоградщини. За цей рік по Україні до центрів БВПД звернулись 652 особи, які постраждали від домашнього насильства. Минулого року було 241 звернення. У межах правопросвітницької діяльності фахівці центрів БВПД активно проводять заходи, спрямовані на розповсюдження інформації щодо протидії домашньому насильству», – повідомила **Олена Шишкарьова**, заступниця директора Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області.

В обговоренні та пошуку шляхів вирішення питання створення притулку для жертв домашнього насильства взяли участь представники органів державної влади, державних організацій, депутатського корпусу, громадських організацій, поліції.

Взаємодія системи безоплатної правової допомоги та партнерів

Про об'єднання зусиль в напрямі захисту прав людини, розвиток партнерства, перенаправлення клієнтів до центрів безоплатної правової допомоги, проведення спільних правопросвітницьких заходів, поширення прикладів успішного захисту прав клієнтів центрів БВПД Кіровоградщини йшлося у Всеукраїнський день безоплатної правової допомоги, під час спілкування представників громадських організацій, лідерів громадської думки,

адвокатів та клієнтів із заступницею директора Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області Оленою Шишкарьовою.

Під час спілкування за кавою заступниця директора центру **Олена Шишкарьова** поділилась напрацьованим досвідом командної роботи з партнерами.

Запрошені на зустріч клієнти Кропивницького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги поділились своїми життєвими історіями боротьби за справедливість.

Зокрема, Микола Станіславович розповів свій шлях боротьби за право спілкування з онукою.

«З моменту народження онуки я добросовісно опікувався нею, брав участь у її розвитку, вихованні, організації її дозвілля, купував їй подарунки, одяг та продукти харчування. Моя донька та її чоловік приймали мою допомогу та не заперечували проти спілкування з онукою. Після того, як моя донька потрапила на лікування до психіатричної лікарні та підозрюється у вбивстві іншої онуки, зять заборонив мені спілкуватись з онукою. Мої чисельні спроби вирішити дане питання шляхом переговорів та взаємних поступок залишились безрезультатними. Щоб захистити своє право на спілкування та виховання онуки, звернувся до центру безоплатної вторинної правової допомоги. Адвокатка Оксана Сьора, склала позовну заяву та подала до суду. Суд задовольнив позов та встановив графік побачень з онукою», - розповів клієнт центру.

З метою інформування населення про **безоплатну правову допомогу** Регіональним центром проводяться інформаційно-комунікативні заходи: висвітлення діяльності у друкованих та інтернет виданнях, на сайті та офіційній сторінці у мережі facebook, поширення інформаційних матеріалів тощо.

Протягом звітного періоду було опубліковано 34 статті у друкованих та електронних засобах масової інформації:

Кропивницьким студентам розповіли про правові послуги, які надаються в області//Інформаційний портал "Рідний край", 07/11/2019

<https://rk.kr.ua/kropivnitskim-studentam-rozpovili-pro-pravovi-poslugi-jaki-nadajut-v-oblasti>

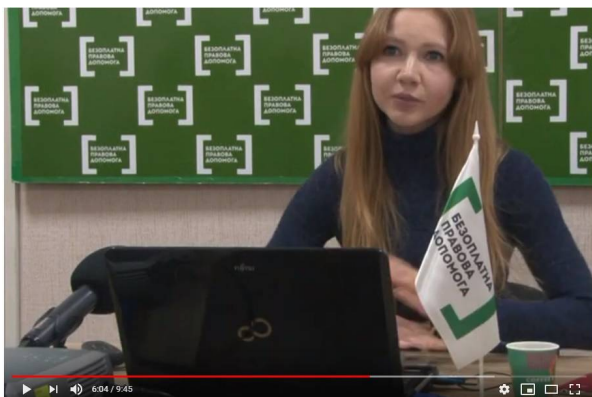
Кропивницький: Працівники "Гідросили" дізнались про безоплатну правову допомогу//Інформаційний портал "Утренний город", 05/12/2019

https://www.ugorod.kr.ua/news/2019-12-05-74304.html?fbclid=IwAR21BUG1bAa1JpZ2GpCT1hYGy3gvf8OXNmJXFer_q0-ZW7pmvAlf8SzXQFs

Система безоплатної правової допомоги стала одним з найуспішніших соціальних проєктів на Кіровоградщині//Інформаційний портал "З перших уст", 06/12/2019

<https://zpu.kr.ua/suspilstvo/15542-u-kropyvnytskomu-pratsivnykiv-zavodu-poinformuvaly-pro-diievi-instrumenty-zakhystu-vlasnykh-prav>

Всеукраїнський день БПД//ТТВ "Акценти дня", 10/12/2019

Акценти дня від 10.12.2019

https://drive.google.com/file/d/1JypuGJckXNFjmv2pwaRCs_SkVwJ3-Oiy/view?usp=sharing

Кропивницький долучився до флешмобу "16 днів проти насильства"//Центральноукраїнське бюро новин, 11/12/2019

https://cbn.com.ua/2019/12/11/kropyvnytskyj-doluchyvsvya-do-fleshmobu-16-dniv-proty-nasylstva-foto/?fbclid=IwAR0iU9a7zUErJDW75VqcspRLL_2J5sCQ5RFahYMkcsiJ1oXDT9nKZz4w1b8

З метою підвищення правової обізнаності мешканців територіальних громад та надання їм правових послуг спрямованих на забезпечення реалізації та захисту прав і свобод людини фахівці системи БПД систематично проводили "вуличне інформування" жителів районів щодо роботи системи безоплатної правової допомоги та поширювали інформаційні матеріали в громадському транспорті, приміщеннях органів державної влади та місцевого самоврядування тощо. На всіх заходах громадянам роздаються друківані матеріали, які містять інформацію щодо правових послуг, які надають центри правової допомоги, перелік підтверджуючих документів, які дають право на отримання такої допомоги, а також буклети з найпоширенішими питаннями.

Флешмоб "16 днів проти насильства"

[1.2] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж БПД.

Про правові послуги, альтернативні сервіси, пілотні проекти та важливість раннього доступу до правової допомоги йшлося під час відкритого діалогу директора Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області зі студентами-правниками Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Під час спілкування зі студентами юридичних факультетів директор Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області **Леонід Кропліс** розповів їм про правові послуги, які надають центри безоплатної вторинної правової допомоги Кіровоградщини.

Зокрема пояснив, що сьогодні завдяки системі безоплатної правової допомоги забезпечено ранній доступ до правової допомоги усіх затриманих. Адже, завдяки цілодобовому механізму інформування регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги до кожного затриманого адвокат прибуває протягом 2 годин. Це значно сприяло мінімізації порушенню прав затриманих з боку органів, які уповноважують здійснювати затримання. Також детально розповів про альтернативні сервіси, пілотні проекти та плани.

«Помилка багатьох громадян полягає в тому, що вони не звертаються вчасно до фахівців безоплатної вторинної правової допомоги. Через це втрачають багато часу. Під час правопросвітницьких заходів ми постійно наголошуємо про правові послуги, які надають центри. Зокрема, захист; представництво інтересів у цивільних та адміністративних справах; складення процесуальних документів; правова інформація, консультації та роз'яснення. Адвокат або фахівець центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги може забезпечити вчасний та якісний захист кожному клієнту коштом держави», - підкреслив Леонід Кропліс.

Адвокатка **Оксана Сьора** навела приклади з власної практики. На основі сюжетів з фільмів пояснила, як незнання своїх прав та невикористання можливості на доступ до правової допомоги, може призвести до отримання покарання за злочин, який не вчиняв. Адже дуже важливо, щоб адвокат якомога раніше вступив у справу. Також детально пояснила студентам, яка участь адвоката у доказуванні у кримінальному процесі.

Студенти виявили цікавість та активно задавали різні питання стосовно функціонування системи безоплатної правової допомоги та можливості проходження практики у центрах системи БПД.

Які нові підходи має система з надання безоплатної правової допомоги до проведення правопросвітницьких кампаній, а також співпраці зі stakeholders? Як місцевому центру та бюро правової допомоги комунікувати зі ЗМІ та шукати нових партнерів? Як спланувати та провести успішний та результативний правопросвітницький захід? Відповіді на ці запитання отримали фахівці місцевих центрів та бюро правової допомоги Кіровоградщини

під час тренінгу «Зміна підходів у роботі місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги до питань правопросвітництва, комунікації та інтеграції».

Під час тренінгу учасники та учасниці аналізували чи впливає правопросвітницька робота місцевого центру на інші показники діяльності центру.

Фахівці місцевих центрів ділилися досвідом, «прокачували» свої навички ведення переговорів з партнерськими організаціями. Аналізували основні інструментарії для залучення ЗМІ.

«У нашій роботі постійно з'являються нові виклики, нові комунікаційні завдання, поновлюються підходи до висвітлення діяльності системи. Тому ми повинні максимально використовувати інформаційні ресурси задля забезпечення рівного доступу громадян до правової інформації», – зазначила **Ольга Салоїд**, тренерка, комунікаторка Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області.

Як підвищити свою стійкість до стресових ситуацій? Як побороти апатію і ефективно протистояти критичним ситуаціям? Як визначать індивідуальний рівень вигорання і кількісний показник стресу, що супроводжує вигорання? Які етичні аспекти надання адвокатом правової допомоги Pro Bono? На ці запитання шукали відповіді адвокати, які співпрацюють з центрами безоплатної вторинної правової допомоги Кіровоградщини, під час тренінгу «Етичні аспекти надання адвокатом правової допомоги Pro Bono. Профілактика та подолання синдрому професійного вигорання».

Під час тренінгу адвокати опановували антистресові техніки, з'ясовували причини, наслідки, шляхи профілактики та подолання синдрому професійного вигорання.

«Вигорання - це синдром, що виникає внаслідок хронічного стресу на робочому місці. Профілактика емоційного вигорання починається з уміння розпізнавати і розуміти суть проблеми, захищати свою нервову систему засобами психологічної саморегуляції», – роз'яснила тренерка, адвокатка **Оксана Сьора**.

Також учасники тренінгу розглянули порядок роботи адвоката в просторі Pro Bono. Зокрема, обговорили потреби системи з надання безоплатної правової допомоги в такій співпраці з адвокатами. Адже, якщо за правовою допомогою звернулася людина, яка не має права на БВПД, однак не в змозі звернутися до приватного адвоката, працівники системи мають допомогти такій людині отримати допомогу адвоката Pro Bono.

Під час тренінгу учасники працювали в групах, розглядали практичні кейси, виконували завдання.

[1.3] Децентралізація системи надання БПД.

З метою здійснення всіх необхідних заходів відповідно до проекту порядку взаємодії Координаційного центру з надання правової допомоги та його територіальних відділень на всіх стадіях бюджетного процесу за звітний період була сформована мережа на 2019 рік розпорядників бюджетних коштів Регіонального центру та підпорядкованих місцевих центрів за програмами фінансування.

Регіональним центром вносяться зміни до кошторисів та планів асигнувань в розрізі бюджетних програм з метою раціонального та економного використання бюджетних коштів між МЦ з надання БВПД та недопущення кредиторської заборгованості. Своєчасно Центром проводяться розподіли відкритих асигнувань за мережею в розрізі центрів, відповідальних за виконання заходів.

Регіональному центру з Місцевих центрів надаються пропозиції щодо необхідності внесення змін по перерозподілу кошторисних призначень шляхом їх наближення з метою виконання центрами завдань та повноважень, які направляються РЦ на погодження розпоряднику вищого рівня.

Здійснено виплату в сумі 2 783 014,72 грн. адвокатам за надані послуги БВПД за звітний

період.

На товари, роботи та послуги Регіональним центром було використано 110 650,46 грн.

[1.4] Поступовий перехід від моделі залучення адвокатів ex officio до моделі офісів громадського захисту у кримінальних провадженнях.

З метою розвитку мережі провайдерів громадського захисту наразі проводяться організаційні заходи, спрямовані на створення офісів громадського захисту у кримінальних провадженнях.

[1.5] Розбудова комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги та впровадження інших новітніх інформаційних технологій.

Для посилення ефективності діяльності системи безоплатно правової допомоги на території Кіровоградської області Регіональним постійно ведеться робота над впровадженням та використанням сучасних інформаційних та інтерактивних технологій, запровадженню нових підходів представлення інформації широкому колу заінтересованих осіб, зокрема через впровадження IP-телефонії, Skype-зв'язку, медійних засобів передачі даних тощо.

Розділ II. Результативні показники діяльності.

За оперативною інформацією з 01 жовтня по 31 грудня 2019 року Регіональним центром з надання БВПД у Кіровоградській області було видано **577** доручень адвокатам для надання БВПД, у тому числі:

- **36** – особам, до яких застосовано адміністративне затримання;
- **0** – особам, до яких застосовано адміністративний арешт;
- **108** – особам, затриманим за підозрою у вчиненні злочину та / або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- **357** – для здійснення захисту за призначенням;
- **42** – для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях;
- **3** – у процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;
- **0** – у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією);
- **17** – у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК;
- **14** – особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі.

Діаграма 1. Кругова діаграма щодо розподілу осіб за VI квартал 2019 року.

З метою підвищення якості надання БВПД Регіональним центром у IV кварталі 2019 року:

- здійснено моніторинг якості роботи адвокатів у **18** судових засіданнях у кримінальних та у **6** цивільних, адміністративних провадженнях за участі адвокатів/юристів, як здійснюють захист/представництво за дорученнями РЦ та МЦ;

- проведено **6** бесід з клієнтами;

- поведено **213** перевірок достовірності наданої адвокатами інформації за вразливими категоріями суб'єктів права на БВПД: особи, які підозрюються або обвинувачуються у вчиненні злочину у віці до 18 років – **39**, особи, які через свої фізичні та психічні вади (німі, глухі, сліпі тощо) не можуть самі реалізовувати свої права на захист – **167**, особи, які не володіють мовою, якою ведеться кримінальне провадження – **7**.